

MOTION TILL MILJÖPARTIET DE GRÖNA

Demokratisera demokratin - ge rösträtt till alla genom att låta föräldrar ombudsrösta för sina barn.

Vi står inför allvarliga klimat- och krigshot. Trots situationens allvar finns det ingen samsyn i samhället för hur problemen ska lösas och inga tecken på att politiken tar barnens perspektiv på allvar.

Redan på 80 talet drev några läkare i Barnläkarföreningen frågan om att låta föräldrar ombudsrösta, för att på så sätt lyfta de angelägna orättvisorna i samhället och bättre få bukt med situationer som leder till ohälsa hos barn och ungdom. Även flera statsvetare drev frågan och lyfte risken med ett samhälle som får fler i åldersspannet 70 - 90 år, medan individerna mellan 0 – 18 (ca 2 miljoner individer) inte har någon representation alls i det demokratiska samhället. De vann inget gehör för sina strävanden.

Nu har frågan om rösträtt för alla individer fått större aktualitet och diskussionen förs i flera sammanhang och på våra svenska lärosäten, till exempel på Barnrättscentrum Stockholms universitet.

I USA har Johan Wall (*Professor of Philosophy, Religion, Childhood Studies. Director of the Childism Institute in Rutgers University*) givit ut boken "GIVE THE CHILDREN THE VOTE, on democratising democracy" där han argumenterar varför det är viktigt att barn har en politisk röst i samhället. Childism institute finns också i Norge och Danmark.

Valforskare Henrik Ekengren Oscarsson (Göteborgs universitet) beskriver år 2009:

*"Mer än två miljoner svenska medborgare förvägras fortfarande den demokratiska rättigheten att delta i allmänna val. **Medborgare under 18 år har inte rösträtt.** Jag tror att frågan om barns rösträtt kommer att bli rösträttsstriden i vår livstid"* Han beskriver vidare att de praktiska problemen med ombudsröstning inte är stora eftersom det är vanligt redan idag för många människor.

<https://ekengrenoscarsson.com/2009/01/12/om-barns-rostratt/ar-2009>.

Stefan Olsson, fil. dr i statskunskap, beskriver i en skrift från 2008 hur demokratin kan stärkas genom att alla individer får en röst https://www.politiskfilosofi.se/fulltext/2008-2/2008-2_007-034_olsson.html. Han beskriver att ingen individ bör undantas rösträtt och att föräldrar kan ombudsrösta för sina barn till dess de vill rösta själva. Det är dags att ta bort den enda restriktionen vi har för individer att rösta. Alla ska ha en röst!

En grundtanke i en demokrati är att den som bor i ett land ska vara med och tycka till om hur landet ska styras. En medborgare - en röst. De som i vårt samhälle har möjlighet att rösta kallas "demos" (de som har rätt till att rösta i ett land) i Sverige alltså de som är 18 år och däröver. Den som är "demos", men som inte själv kan rösta på grund av olika funktionsvariationer eller av andra skäl, får ha en person som hjälp att ombudsrösta. På så sätt kan även alla under 18 år få en politisk röst i vårt demokratiska samhälle.

Det diskuteras också om att sänka rösträttsåldern. Det kan ses som ett mindre bra förslag eftersom man i undersökningar som gjorts kommit fram till att ungdomar upp till 21 år har låg politisk mognad. Man är som mest kompetent att göra politiska val vid 30 till 70 års åldern, vilket talar **mot** att sänka rösträttsåldern och **för** att låta föräldrar ombudsrösta.

Tanken med den här motionen är att Miljöpartiet ska lyfta frågan om att vi ge alla individer rösträtt från att de föds. Eftersom barnet inte har kompetens att rösta blir det föräldrarnas/vårdnadshavarnas ansvar att använda barnets röst i de politiska valen. Demokratins

grundidé är att den som är underställd kollektiva beslut ska ha möjlighet att delta i dem och påverka, men eftersom barnen saknar kompetens att välja så blir det föräldrarnas ansvar, på samma sätt som föräldrar i många andra situationer gör val för sina barn utifrån vad de anser är det bästa för barnet. Barn är på många sätt underställda kollektiva beslut under hela sin uppväxt i till exempel förskola, skola, vård och omsorg. På det här sättet kan barnens röster påverka det samhälle som de ingår i. Hur det rent praktiskt ska ske måste förstas utredas men att alla barn när de föds ses som individer med en politisk röst är viktigt och att vårdnadshavarna får använda den på det sätt som de tycker gagnar barnet på bästa sätt.

Alla svenska barn får en politisk fostran i skolan. I årskurs 6 ska de för att nå godkänt betyg i ämnet samhällskunskap ha grundläggande kunskaper om demokrati och mänskliga rättigheter och man kan därför förvänta sig att många barn har åsikter i frågan och att den politiska medvetenheten stärks genom den här reformen. Förhoppningsvis överlåter föräldern röstförfarandet till barnet tidigare än när hen uppnått 18 år, om man ser att barnet är moget för att ta eget ansvar för sin röst.

Konsekvenser för barnfamiljerna.

- Högre politisk medvetenhet, både för barn och föräldrar, eftersom man kan räkna med att det blir diskussioner i familjen när det blir aktuellt att välja vilket parti som bäst tar tillvara barnets rättigheter.

Konsekvenser för politikerna.

- Alla politiska partier får större fokus på barnens rättigheter. Det finns lagstadgat krav på det i Barnkonventionen men kraven behöver stärkas och tydliggöras.
- Politiska partierna kommer att ge större fokus på barnfamiljer eftersom det är två miljoner fler röster som står på spel. Barnfamiljer blir en mer angelägen väljargrupp.

Konsekvenser för samhället i stort.

- Vitaliserad politisk debatt. Äldre barn blir mer engagerade om de kan påverka på riktigt.
- Det politiska röstningssystemet måste förstås ändras för att anpassas till att barnens röster också ska inkluderas.
- Om föräldrar får ombudsrösta stärks väljarnas kompetens, till skillnad om rösträttsåldern sänks. Undersökningar visar (som beskrivs ovan) att man är som mest kompetent att göra politiska val mellan 30 till 70 års ålder.
- Risken för "gerontokrati" (nationell förgubbning) minskar, d.v.s. att för stor tyngd läggs på frågor för äldre medborgare eftersom den väljarkåren är störst. Den person som har rösträtt ser i första hand till sina egna intressen. Trots att många menar att de även röstar för att få ett samhälle som är bra för barnen så kan vi se, när vi tittar bakåt, att vi har röstat fram en politik som mycket lite tar hänsyn till att vi bör sträva efter ett hållbart samhälle för våra barn. Många barn och ungdomar mår idag dåligt och har svårt att känna framtidstro.
- Klimatpolitiken får större tyngd. Barnen är de som i framtiden får ta konsekvenser av nuvarande politik så därför är det angeläget att ge dem större möjlighet att påverka.
- En mer ansvarsfull satsning på förnyelsebara energikällor och ett stopp för planering av kärnkraft som ger svåra problem med kärnavfall för våra kommande generationer att hantera.
- Ett samhälle med stort fokus på barn och ungdom blir ett bättre samhälle för alla, eftersom satsningar på barn och unga också kommer andra individer i samhället till del.
- Rösträtt för barn kan innebära att samhället förändras i positiv riktning på liknande sätt som när kvinnor fick rösträtt. En stor grupp på ca 2 miljoner inkluderas i demokratin.

Jag yrkar

- att Miljöpartiet tar upp frågan om barns rösträtt genom att föräldrar får ombudsrösta, som ett led i att demokratisera demokratin och att ge klimatfrågan och barnens villkor en större tyngd i politiken.

Motion av Anita Svantesson. Jag har arbetat som intensivvårdssköterska, vård- och omsorgslärare men är nu pensionär och ideell kulturarbetare. Att framföra den här idén, som jag har haft sen 80-talet, känns angeläget med tanke på vår omvärldssituation och med omtanke om mina barn och barnbarn. Jag har under årens lopp läst på om frågan, i många skrifter av statsvetare och barnläkare mm, och gjort mig en bild av problemet som jag presenterar här. Jag har nu också kontakt med John Wall som är mycket engagerad i frågan och som bl.a driver the Childism Institute in Rutgers University.